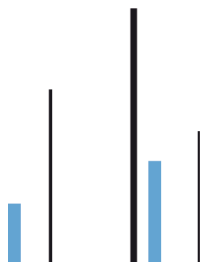

Beschermd Wonen GGZ

Midden-Holland

Beschermd Wonen

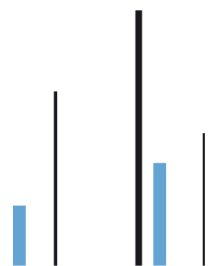
Midden-Holland

Uitgevoerd in opdracht van de Regio Midden-Holland

Wim Faessen, Jaap van Galen, Judith Willems

September 2017 | r2017-0032JW | 17035-WON

ABF Research | Verwersdijk 8 | 2611 NH | Delft | 015 - 27 99 300

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Onderscheid naar de verschillende GGZ-categorieën
- Uitgangspunten scenario's
- Leeswijzer
- Tabel 1 t/m 7, Figuur 1 en 2 : Ontwikkeling Beschermd Wonen in Midden-Holland

Copyright ABF Research 2017.

De informatie in dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. ABF Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten, onnauwkeurigheden of onvolledigheden. Het gebruik van (onderdelen van) dit rapport is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inleiding

Het Beschermd Wonen voor personen met psychische of psychosociale problematiek is sinds 1 januari 2015 ondergebracht bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo2015), die uitgevoerd wordt door de gemeenten. Gemeenten zijn daarmee verantwoordelijk geworden voor kwetsbare groepen die voorheen buiten hun blikveld bleven en hebben behoefte aan een goede inschatting van de huidige en toekomstige omvang van deze zorggroep teneinde aanbod en vraag Beschermd Wonen op elkaar af te kunnen stemmen.

Om hierin te kunnen voorzien heeft ABF Research recent het prognosemodel wonen met zorg, bekend onder de naam Fortuna, uitgebreid. Daarbij is de sector Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) intramuraal, welke voorheen uitsluitend werd geanalyseerd voor cliënten met zorg vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz), aangevuld met intramurale cliënten in de Zorgverzekeringswet (Zvw) en cliënten Beschermd Wonen via de Wmo. Naast standcijfers en prognosecijfers vanuit demografische verwachtingen (basisscenario) wordt voorzien in een zekere bandbreedte om tegemoet te komen aan de onzekerheid van de ontwikkelingen hieromtrent.

Het Beschermd Wonen GGZ is in beweging. Enerzijds is sprake van ambulantisering. Ambulantisering is afbouwbeleid van intramurale zorg en houdt een reductie van de totale bedden capaciteit in de curatieve GGZ in tot 2/3 deel van de capaciteit in 2008. Deze versmalling van medisch noodzakelijk verblijf betreft zowel de Wlz als de Zvw en betekent meer druk op het Beschermd Wonen. Een afname aan bedden capaciteit in de Wlz en de Zvw betekent immers een potentiële groei van de vraag naar Beschermd Wonen. Anderzijds is het advies van de Commissie Toekomst Beschermd Wonen (Commissie Dannenberg) actueel. Hierin wordt gepleit voor een ombuiging van het dure Beschermd Wonen naar inclusief wonen, waarbij dit “beschermd thuis” een beroep doet op adequate huisvesting en ambulante zorg. Als het advies van de commissie volledig wordt opgevolgd, betekent dit een afname van 2/3 deel van de totale capaciteit Beschermd Wonen.

Uitgangspunt in de prognose is een indicatie van de groei van de totale populatie en toekomstige benodigde capaciteit Beschermd Wonen op basis van demografie¹. Aanvullend op dit neutrale scenario wordt voorzien in een bandbreedte op basis van concrete aannames over omvang en fasering van ambulantisering en ‘inclusief wonen’. Dit wordt uitgewerkt op zowel het niveau van de Wmo-regio als per gemeente. Omdat wordt gestreefd naar meer lokale verantwoordelijkheden voor het Beschermd Wonen en een herverdeling van de taken en bijbehorende middelen over alle gemeenten is het van belang een inschatting te maken van het Beschermd Wonen voor de centrumgemeente en

¹ Conform de originele Primus-prognose van ABF Research.

de verschillende regiogemeenten. Hiertoe wordt het landelijk vastgesteld gebruik Beschermd Wonen per leeftijdsgroep en geslacht toegepast op (de ontwikkeling van) de bevolking van de betreffende gemeenten.

Onderscheid naar de verschillende GGZ-categorieën

Binnen de intramurale GGZ worden naast Beschermd Wonen nog 3 categorieën onderscheiden die, mede vanwege de ambulantisering, van belang zijn voor de raming van Beschermd Wonen. Resumerend:

- Beschermd Wonen (Wmo2015): tot 2015 onderdeel van de AWBZ (zorgzwaartepakketten GGZ-C ZZP1-6)
- Zvw: curatieve GGZ-zorg die in de eerste drie jaar in een zorginstelling wordt ontvangen
- GGZ-B (Wlz): voorgezet verblijf (ZZP1-7B)
- GGZ-sv (Wlz), betreft sectorvreemde pakketten

De cijfers omtrent de omvang van het aanbod binnen deze categorieën is afkomstig uit respectievelijk de Wmo-monitor (Beschermd Wonen), het Trimbos-instituut (Zvw) en CAK-registratiebestanden (GGZ-B en GGZ-sectorvreemd). In tabel 1 en tabel 2 zijn Zvw, GGZ-B en GGZ-sv samengevoegd tot de categorie GGZ-ov.

Uitgangspunten scenario's

In totaal zijn 4 scenario's uitgewerkt. Allereerst is er een neutraal scenario opgesteld, waarbij de totale intramurale GGZ-populatie groeit volgens alleen de demografie. Daarnaast zijn er aanvullend drie scenario's uitgewerkt waarin rekening is gehouden met ambulantisering en wordt aangehaakt bij, en gevarieerd op, de visie van de Commissie Dannenberg. Voor de doorrekening van deze scenario's is conform de uitgangspunten van deze commissie een driedeling gemaakt in de cliënten van Beschermd Wonen. Een gedeelte blijft permanent in de beschermende omgeving met zorg wonen (**Beschermd Wonen**), een gedeelte heeft langdurig ondersteuning nodig (**beschut wonen**²) en een gedeelte kan

² Dit kunnen vormen van geclusterde (zelfstandige) woningen zijn met gemeenschappelijke ruimte al dan niet in de nabijheid van een zorgsteunpunt van waaruit de ondersteuning komt maar bijvoorbeeld ook specifieke (zelfstandige) woonvoorzieningen, waarbij van een intensievere begeleiding sprake is.

zelfstandig in de wijk wonen met ambulante begeleiding (**thuis wonen**). De mate waarin de huidige cliënten Beschermd Wonen in de toekomst beschut wonen dan wel thuis wonen met ambulante begeleiding is in scenario's uitgewerkt.

In alle scenario's worden conform beleid³ dezelfde uitgangpunten gehanteerd voor ambulantisering; dit houdt een afbouw van beddencapaciteit curatieve GGZ in tot 2/3 deel van de capaciteit in 2008. Gedeeltelijk is deze afbouw al gerealiseerd. Op basis van Trimbos-cijfers wordt er vanuit gegaan dat in de periode 2015-2020 de GGZ-B en GGZ-sectorvreemd allebei nog met 20% worden afgebouwd en de Zvw met 15%.

Hierbij is het uitgangspunt dat 15% van de "geambulantiseerde" cliënten zal vragen naar Beschermd Wonen, 15% zal vragen naar beschut wonen en 70% zelfstandig kan wonen in de wijk met eventuele ambulante begeleiding. Deze cijfers zijn afgeleid uit een recente publicatie van Zorginstituut-Nederland, maar zijn indicatief. Goede statistieken hieromtrent zijn bij ABF niet bekend.

³ De ambulantiseringsspraak in het Bestuurlijk Akkoord curatieve ggz (2012-2013 en 2014-2017) heeft betrekking op Wlz-bedden en Zvw-bedden. Over het totaal van de intramurale plaatsen is afgesproken dat er in 2020 eenderde minder bedden zullen zijn dan in 2008.

Voor de ontwikkelingen Beschermd Wonen zijn voor de drie aanvullende scenario's de volgende uitgangspunten gekozen:

- Scenario 1 Conform uitgangspunten van commissie Dannenberg. Van de cliënten Beschermd Wonen blijft 1/3 permanent in **Beschermd Wonen**, 1/3 heeft langdurig ondersteuning nodig (**beschut wonen**) en 1/3 kan zelfstandig in de wijk wonen met ambulante begeleiding (**thuis wonen**).
- Scenario 2 Conform inschatting gemeente Gouda. Van de cliënten Beschermd Wonen blijft 20 procent permanent in **Beschermd Wonen**, 40 procent heeft langdurig ondersteuning nodig (**beschut wonen**) en 40 procent kan zelfstandig in de wijk wonen met ambulante begeleiding (**thuis wonen**).
- Scenario 3 Gewenst scenario gemeente Gouda. Van de cliënten Beschermd Wonen blijft 10 procent permanent in **Beschermd Wonen**, 45 procent heeft langdurig ondersteuning nodig (**beschut wonen**) en 45 procent kan zelfstandig in de wijk wonen met ambulante begeleiding (**thuis wonen**).

Leeswijzer

In de voorliggende factsheet worden de belangrijkste uitkomsten tot 2030 voor de regio Midden-Holland gepresenteerd. De cijfermatige uitgangspunten en de ontwikkeling van het Beschermd Wonen volgens de 4 scenario's worden gepresenteerd aan de hand van 7 tabellen en 2 figuren. Daarbij wordt er een onderscheid gemaakt tussen een aanbodraming en een vraagraming. De aanbodraming gaat uit van het huidige gebruik in de regio-Midden-Holland. De vraagraming laat de vraag zien indien deze even groot zou zijn als de gemiddelde vraag in Nederland. Hiertoe wordt het landelijk vastgesteld gebruik in de verschillende GGZ-categorieën per leeftijdsgroep en geslacht toegepast op de bevolking van de betreffende gemeenten. Uit de verschillen tussen vraagraming en aanbodraming kan worden afgeleid of de omvang van de vraag vanuit de verwachte bevolkingsontwikkeling wel aansluit bij de omvang van het huidige en verwachte aanbod. Dit zou aanleiding kunnen zijn het aanbod in de regio of in een specifieke gemeente aan te passen.

Tabellen 1 en 2 laten de neutrale aanbod- en vraagraming zien. Daarbij groeit de GGZ-populatie in de verschillende categorieën conform de demografie, ofwel de ontwikkeling naar leeftijd en geslacht per gemeente. Zo zijn er volgens het huidige aanbod in de wmo-regio 200 plaatsen Beschermd Wonen (tabel 1). In 2030 zal dit aantal in de aanbodraming met 190 plaatsen nauwelijks veranderd zijn. Volgens de zuiver demografische vraagraming zou de vraag in de regio 265 personen kunnen bevatten (tabel 2), en zou deze in 2030 licht zijn afgenomen naar 250.

Tabellen 3 en 4 laten het totale effect zien in Midden-Holland van de scenario's op de drie onderscheiden categorieën Beschermd Wonen, beschut wonen en thuiswonend met ambulante begeleiding. Door ambulantisering en uitstroom uit Beschermd Wonen volgens scenario 2 zal het aanbod Beschermd Wonen in de wmo-regio in 2030 niet 190 maar 45 zijn (tabel 3). Als gevolg daarvan zal het extra benodigd aanbod beschut wonen respectievelijk thuis wonen in scenario 2 in 2030 zijn opgelopen tot 80 respectievelijk 100.

Figuur 1 en 2 laten samenvattend voor Midden-Holland de ontwikkelingen Beschermd Wonen per scenario zien.

Tabellen 5, 6 en 7 laten het totale effect van de scenario's in de aanbodraming zien voor de diverse gemeenten in Midden-Holland op de drie onderscheiden categorieën Beschermd Wonen, beschut wonen en thuiswonend met ambulante begeleiding.

Tabel 1 Neutrale aanbodraming

	Aanbod per 1-1-2015		
	BW	GGZ-ov	Totaal
Gouda	135	45	180
Waddinxveen	0	0	0
Zuidplas	10	150	155
Bodegraven-Reeuwijk	25	0	25
Krimpenerwaard	25	0	30
Wmo-regio	200	195	395

	Aanbodraming per 1-1-2030		
	BW	GGZ-ov	Totaal
Gouda	130	50	180
Waddinxveen	0	0	0
Zuidplas	10	160	170
Bodegraven-Reeuwijk	25	0	25
Krimpenerwaard	25	0	30
Wmo-regio	190	210	400

Tabel 2 Neutrale vraagraming

	Vraag per 1-1-2015		
	BW	GGZ-ov	Totaal
Gouda	85	65	150
Waddinxveen	30	25	55
Zuidplas	50	40	85
Bodegraven-Reeuwijk	40	30	70
Krimpenerwaard	65	50	115
Wmo-regio	265	215	475

	Vraagraming per 1-1-2030		
	BW	GGZ-ov	Totaal
Gouda	80	70	150
Waddinxveen	30	25	55
Zuidplas	45	45	90
Bodegraven-Reeuwijk	35	35	70
Krimpenerwaard	60	55	115
Wmo-regio	250	230	480

Tabel 3 Aanbodraming Midden-Holland

Aanbodraming beschermd wonen				
Aanbod				
	2015	2020	2025	2030
Nulscenario	200	200	190	190
Scenario 1	200	135	70	70
Scenario 2	200	125	45	45
Scenario 3	200	115	25	25

Aanbodraming beschut wonen				
Aanbod				
	2015	2020	2025	2030
Nulscenario	0	0	0	0
Scenario 1	0	40	70	70
Scenario 2	0	45	80	80
Scenario 3	0	50	90	90

Aanbodraming thuiswonend				
Aanbod				
	2015	2020	2025	2030
Nulscenario	0	0	0	0
Scenario 1	0	60	90	90
Scenario 2	0	65	100	100
Scenario 3	0	70	110	110

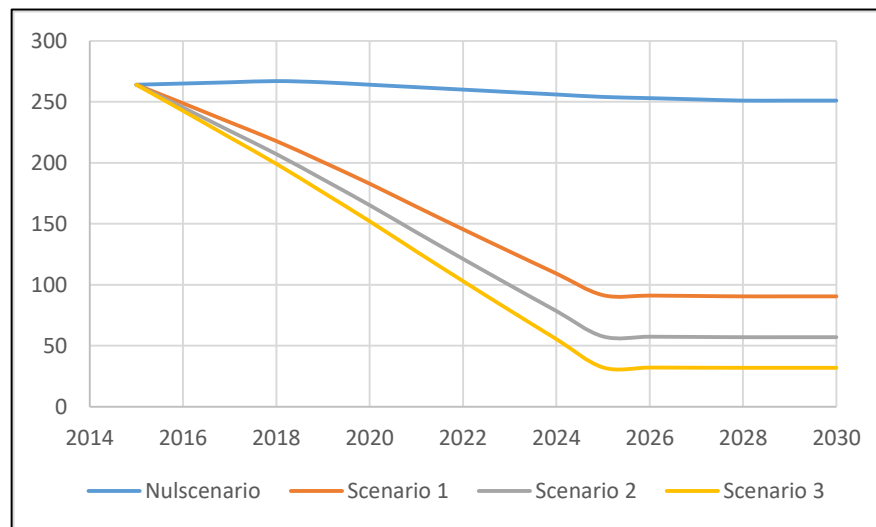
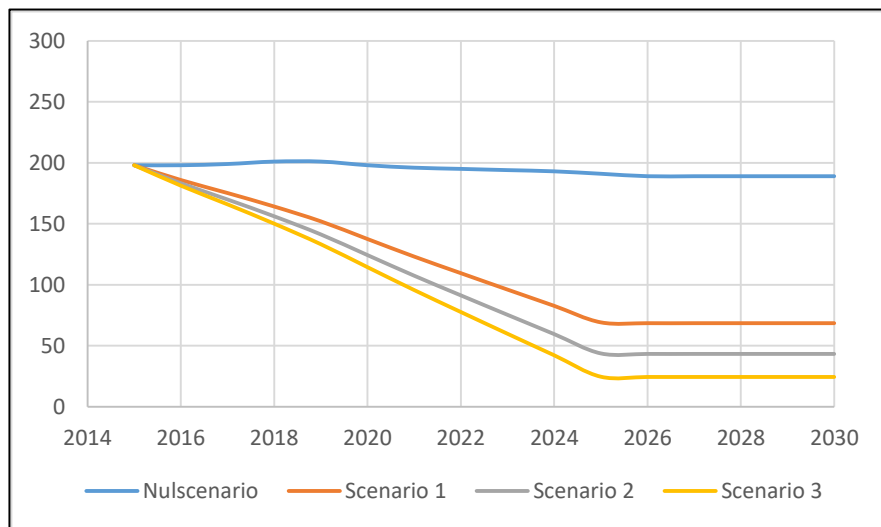
Tabel 4 Vraagraming Midden-Holland

Vraagraming beschermd wonen				
Vraag				
	2015	2020	2025	2030
Nulscenario	265	265	255	250
Scenario 1	265	185	90	90
Scenario 2	265	165	60	55
Scenario 3	265	150	30	30

Vraagraming beschut wonen				
Vraag				
	2015	2020	2025	2030
Nulscenario	0	0	0	0
Scenario 1	0	50	90	90
Scenario 2	0	60	110	105
Scenario 3	0	65	120	120

Vraagraming thuiswonend				
Vraag				
	2015	2020	2025	2030
Nulscenario	0	0	0	0
Scenario 1	0	75	115	115
Scenario 2	0	85	135	130
Scenario 3	0	90	145	145

Figuur 1 en Figuur2 Ontwikkeling aantal cliënten Beschermd Wonen in Midden-Holland, per scenario, aanbodraming (links) en vraagraming (rechts)

Tabel 5 Overzichtstabel ontwikkeling Beschermd Wonen per gemeente per scenario

Neutraal scenario					Neutraal scenario				
	Aanbodraming beschermd wonen					Vraagraming beschermd wonen			
	Aanbod					Vraag			
	2015	2020	2025	2030		2015	2020	2025	2030
Gouda	135	135	130	130	Gouda	85	80	80	80
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	30	30	30	30
Zuidplas	10	10	10	10	Zuidplas	50	50	45	45
Bodegraven-Reeuwijk	25	25	25	25	Bodegraven-Reeuwijk	40	40	35	35
Krimpenerwaard	25	25	25	25	Krimpenerwaard	65	65	60	60
Wmo-regio	200	200	190	190	Wmo-regio	265	265	250	250
Scenario 1 (1/3 1/3 1/3)					Scenario 1 (1/3 1/3 1/3)				
Gouda	135	90	45	45	Gouda	85	55	30	30
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	30	20	10	10
Zuidplas	10	10	5	5	Zuidplas	50	35	15	15
Bodegraven-Reeuwijk	25	15	10	10	Bodegraven-Reeuwijk	40	25	15	15
Krimpenerwaard	25	20	10	10	Krimpenerwaard	65	45	20	20
Wmo-regio	200	140	70	70	Wmo-regio	265	185	90	90
Scenario 2 (20% 40% 40%)					Scenario 2 (20% 40% 40%)				
Gouda	135	85	25	25	Gouda	85	50	20	20
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	30	20	5	5
Zuidplas	10	10	5	5	Zuidplas	50	30	10	10
Bodegraven-Reeuwijk	25	15	5	5	Bodegraven-Reeuwijk	40	25	10	10
Krimpenerwaard	25	15	5	5	Krimpenerwaard	65	40	15	15
Wmo-regio	200	125	45	45	Wmo-regio	265	165	55	55
Scenario 3 (10%, 45%, 45%)					Scenario 3 (10%, 45%, 45%)				
Gouda	135	75	15	15	Gouda	85	45	10	10
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	30	20	5	5
Zuidplas	10	10	5	5	Zuidplas	50	30	5	5
Bodegraven-Reeuwijk	25	15	0	0	Bodegraven-Reeuwijk	40	20	5	5
Krimpenerwaard	25	15	5	5	Krimpenerwaard	65	35	10	10
Wmo-regio	200	115	25	25	Wmo-regio	265	150	30	30

Tabel 6 Overzichtstabel, extra benodigd aanbod beschut wonen per gemeente per scenario

Neutraal scenario					Neutraal scenario				
	Aanbodraming beschut wonen					Vraagraming beschut wonen			
	Aanbod					Vraag			
	2015	2020	2025	2030		2015	2020	2025	2030
Gouda	0	0	0	0	Gouda	0	0	0	0
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	0	0	0	0
Zuidplas	0	0	0	0	Zuidplas	0	0	0	0
Bodegraven-Reeuwijk	0	0	0	0	Bodegraven-Reeuwijk	0	0	0	0
Krimpenerwaard	0	0	0	0	Krimpenerwaard	0	0	0	0
Wmo-regio	0	0	0	0	Wmo-regio	0	0	0	0
Scenario 1 (1/3 1/3 1/3)					Scenario 1 (1/3 1/3 1/3)				
Gouda	0	25	45	45	Gouda	0	15	30	30
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	0	5	10	10
Zuidplas	0	5	5	5	Zuidplas	0	10	15	15
Bodegraven-Reeuwijk	0	5	10	10	Bodegraven-Reeuwijk	0	10	15	15
Krimpenerwaard	0	5	10	10	Krimpenerwaard	0	10	20	20
Wmo-regio	0	40	70	70	Wmo-regio	0	50	90	90
Scenario 2 (20% 40% 40%)					Scenario 2 (20% 40% 40%)				
Gouda	0	30	55	55	Gouda	0	20	35	35
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	0	5	10	10
Zuidplas	0	5	10	10	Zuidplas	0	10	20	20
Bodegraven-Reeuwijk	0	5	10	10	Bodegraven-Reeuwijk	0	10	15	15
Krimpenerwaard	0	5	10	10	Krimpenerwaard	0	15	25	25
Wmo-regio	0	45	80	80	Wmo-regio	0	60	110	105
Scenario 3 (10%, 45%, 45%)					Scenario 3 (10%, 45%, 45%)				
Gouda	0	30	60	60	Gouda	0	20	40	35
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	0	10	15	15
Zuidplas	0	5	10	10	Zuidplas	0	10	20	20
Bodegraven-Reeuwijk	0	5	10	10	Bodegraven-Reeuwijk	0	10	20	20
Krimpenerwaard	0	5	10	10	Krimpenerwaard	0	15	30	30
Wmo-regio	0	50	90	90	Wmo-regio	0	65	120	120

Tabel 7 Overzichtstabel, extra benodigd aanbod thuiswonend met ambulante begeleiding per gemeente per scenario

Neutraal scenario					Neutraal scenario				
	Aanbodraming thuiswonend					Vraagraming thuiswonend			
	Aanbod					Vraag			
	2015	2020	2025	2030		2015	2020	2025	2030
Gouda	0	0	0	0	Gouda	0	0	0	0
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	0	0	0	0
Zuidplas	0	0	0	0	Zuidplas	0	0	0	0
Bodegraven-Reeuwijk	0	0	0	0	Bodegraven-Reeuwijk	0	0	0	0
Krimpenerwaard	0	0	0	0	Krimpenerwaard	0	0	0	0
Wmo-regio	0	0	0	0	Wmo-regio	0	0	0	0
Scenario 1 (1/3 1/3 1/3)					Scenario 1 (1/3 1/3 1/3)				
Gouda	0	30	50	50	Gouda	0	25	35	35
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	0	10	15	15
Zuidplas	0	20	25	25	Zuidplas	0	15	20	20
Bodegraven-Reeuwijk	0	5	10	10	Bodegraven-Reeuwijk	0	10	15	15
Krimpenerwaard	0	5	10	10	Krimpenerwaard	0	20	30	30
Wmo-regio	0	60	90	90	Wmo-regio	0	75	115	115
Scenario 2 (20% 40% 40%)					Scenario 2 (20% 40% 40%)				
Gouda	0	35	60	60	Gouda	0	25	40	40
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	0	10	15	15
Zuidplas	0	20	25	25	Zuidplas	0	15	25	25
Bodegraven-Reeuwijk	0	5	10	10	Bodegraven-Reeuwijk	0	15	20	20
Krimpenerwaard	0	5	10	10	Krimpenerwaard	0	20	30	30
Wmo-regio	0	65	105	100	Wmo-regio	0	85	130	130
Scenario 3 (10%, 45%, 45%)					Scenario 3 (10%, 45%, 45%)				
Gouda	0	35	65	65	Gouda	0	30	45	45
Waddinxveen	0	0	0	0	Waddinxveen	0	10	15	15
Zuidplas	0	20	25	25	Zuidplas	0	15	25	25
Bodegraven-Reeuwijk	0	5	10	10	Bodegraven-Reeuwijk	0	15	20	20
Krimpenerwaard	0	5	10	10	Krimpenerwaard	0	20	35	35
Wmo-regio	0	70	115	110	Wmo-regio	0	90	145	145